

Godine 1935. vozio je na *Utrci oko Rumunjske*. Godinu kasnije s još trojicom naših biciklista nastupio je kao tzv. nezavisni vozač na najvećoj utrci profesionalaca - Tour de Franceu. Uz Ljubića nastupili su i Stjepan Grgac, Franjo Abulnar i Rudolf Fiket. Nakon športske uslijedila je još bogatija karijera športskog djelatnika.

Na njegovu inicijativu 1937. godine, zagrebački sportski list *Illustrane sportske novosti* prihvatio je pokroviteljstvo nad našom prvom etapnom biciklističkom utrkom *Kroz Hrvatsku i Sloveniju*. Neposredno nakon završetka II. svjetskog rata, od 28. srpnja do 9. rujna 1945. organizirao je etapnu cestovnu utрку *Trst - Varna*. U suradnji s Kolesarskom zvezom Slovenije, 1967. godine, pokrenuo je međunarodne etapnu utрку *Alpe - Jadran*. Organizirao je i cestovne utrke: *Zagreb - Nagykanisza*, utrke *Jadranskom magistralom*, *Memorijal Vid Ročić*, *Putevima Podravine* i druge.

Stjepan Ljubić na cestovnoj utrci 1932.

U teškim poratnim prilikama osnovao je poduzeće *Biciklist*, koje je kasnije djelovalo pod nazivom *Metalia-commerce*. Kao neumorni djelatnik u biciklizmu od 1948. do 1973. godine, bio je tajnik, zatim predsjednik Biciklističkog saveza Hrvatske, a od 1973. do 1975. bio je predsjednik Biciklističkog saveza Jugoslavije. Bio je dugogodišnji sudac u biciklizmu, izbornik reprezentacije i cijenjeni član međunarodnih biciklističkih foruma. Izvještavao je s mnogih biciklističkih utrka pa ga je Društvo novinara Hrvatske nagradilo *Zlatnim perom*. Godina je bio glavni urednik časopisa

Biciklist. Objavio je i knjigu *Osamdeset godina biciklističkog sporta u Hrvatskoj* (1965.). Nagrađen je Trofejem saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1969.) i Majskom nagradom Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu (1975.).

Osobna iskaznica s Olimpijskih igara 1928.

NOVE KNJIGE

Razvoj tjelesne i zdravstvene kulture u Hrvatskoj

Piše
Saša Ceraj

U povodu obilježavanja 130. godina uvođenja obvezne nastave tjelesnog odgoja u hrvatske škole i Europske godine obrazovanja športom, koje je organiziralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, odnosno Uprava za šport, u studenom 2004. godine izašla je knjiga pod nazivom *Razvoj tjelesne i zdravstvene kulture u Hrvatskoj*, auto-

ra Zrinka Čustonje. Knjiga je u mekanom uvezu, formata 21x14 cm, ima 68 stranica, a tiskana je u 1500 primjeraka. Knjiga sadrži 16 crnobijelih fotografija iz fundusa Hrvatskog športskog muzeja. Osnovni cilj autora u pisanju ove knjige bio je prikazati razvojni put nastave tjelesne i zdravstvene kulture u Hrvata, te obrazložiti potrebu i sažeti pretpostavke koje su dovele do uvrštavanja nastave tjelesne i zdravstvene kulture u hrvatske škole, odnosno obrazovni sustav. Prikazan je razvoj nastave tjelesne i zdravstvene kulture kroz četiri povijesna razdoblja. Prvo razdoblje je od samih početaka do 1874. godine, drugo od 1874. godine do I. svjetskog rata, treće između dva svjetska rata i četvrto poslije

II. svjetskog rata. Autor posebno navodi donošenje prvog hrvatskog zakona o školstvu 1874. godine, od kada se i računa ova važna godišnjica.

Međutim, autor ističe i upozorava na činjenicu da sami počeci organizirane nastave tjelesne i zdravstvene kulture na području Republike Hrvatske datiraju čak iz 1797. godine. U knjizi se regionalno spominju hrvatski gradovi u kojima je počela neobavezna nastava tjelesne i zdravstvene kulture i u kojima su djelovali prvi učitelji tjelovježbe. To su Zagreb, Rijeka, Zadar, Split, Varaždin, Osijek, Samobor i Karlovac.

Knjiga sadrži vrlo zanimljive citate iz knjiga, časopisa i dokumenata koji svjedoče o razvoju nastave tjelesne i zdravstvene kulture u duhu toga vremena. U poslje-

dnjem dijelu knjige, koje opisuje razdoblje poslije II. svjetskog rata, iznesen je vrlo vrijedan osvrt na broj stručnog kadra i objekte namijenjene nastavi tjelesne i zdravstvene kulture. Prikazan je kronološki razvoj institucija za školovanje kadrova u tjelesnoj i zdravstvenoj kulturi, počevši sa Srednjom i Višom fiskulturnom školom u Zagrebu, preko Zavoda za fizički odgoj, Visoke škole za fizičku kulturu, zatim Fakulteta za fizičku kulturu, pa do Kineziološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Knjiga završava opisom izgradnje zgrade današnjeg Kineziološkog fakulteta i opisom nastavnog plana i programa od 1960./1961. do danas. Autor Zrinko Čustonja trenutno radi na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u statusu novaka na kolegiju Povijest sporta.

Šanac košarkaški vulkan

SEDAM DESETLJEĆA KOŠARKE U KARLOVCU 1934. - 2004.

Piše **Josip Vuković**

U lipnju 2004. izašla je knjiga Zdravka Švegara, marljivog kroničara karlovačkog i hrvatskog športa. U jubilarnoj 425. godini grada Karlovca, ljubitelji športa toga grada bilježe i sedam desetljeća postojanja košarke. Pod karlovačkim koševima, od Sokolskog doma koji je otvoren 15. srpnja 1934. godine, legendarnog Šanca na kojem se igra od 20. rujna 1951., do moderne športske dvorane, otvorene 21. listopada 1967. godine, i drugih igrališta i dvorana, mladost je provelo niz generacija Karlovčana. Šanac i košarkaško borilište u njemu spomenici su nulte kategorije s graditeljsko-povijesnog, ali i športskog aspekta.

Košarka je u Karlovcu godinama bila ne samo športski, nego društveni i kulturološki fenomen. U Šancu je košarku naučilo stotine dječaka i djevojčica, od kojih su neki kasnije postali uvaženi sveučilišni profesori, liječnici, inženjeri, režiseri, nastavnici i novinari. Ovdje su reprezentativne dresove stekli najbolji karlovački košarkaši poput Živka Kasuna, Slobodana Kolakovića, Bori-

sa Križana i drugih. Šanac su pohodili i čarobnjaci pod koševima, američki profesionalci od kojih se trojica i danas ubrajaju među najveće zvijezde svih generacija NBA-lige: Oskar Robertson, Bill Russell i Bob Cousy.

Između karlovačkih koševa odigrane su i brojne druge velike predstave, upamćena su gostovanja reprezentacija i klubova raznih zemalja. Grad je bio domaćin VI.

svjetskog košarkaškog prvenstva 1970., XIX. europskog prvenstva 1975. i Univerzijade 1987. godine.

Knjiga je prije svega posvećena prvim koracima karlovačke i hrvatske košarke i njenim zvjezdanim trenucima, ali i drugim relevantnim događajima u tom Karlovčanima omiljelom sportu. Knjiga je izašla u vrijeme kada košarka u Karlovcu nema nekadašnju reputaciju, pa se može pretpostaviti da će se nove generacije toga grada upoznati s bogatom športskom prošlošću i vratiti bar dio nekadašnje slave. Na 160 stranica su brojne bio-

grafije i obilje vrijednih fotografija. Tekst knjige je u maniri ranijih autorovih djela - stručan, sažet, faktografski i povijesno vjerodostojan. Recenzenti knjige su Slavko Cvitković i Josip Vuković, lektorica Zorica Netahly-Švegar, a grafički urednik Miroslav Kordić. U nakladi od 500 primjeraka knjigu je izdala Tiskara Pečarić&Radočaj u Karlovcu.

